

REDACTIA
strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Austro-Ungaria :
an 20 cor. pe 1/4
10 cor. pe 1/4 de an
or; pe 1 lună 2 cor.
de Dumineacă pe an
4 coroane.
Centru România și
țărănește pe an:
40 franci.
scriptio nu se năpăiază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE :

de un șir garmon: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt să se plăti
înainte în Arad.

Scriitori nefrancizați nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

riumphul

năționalismului.

Franța, și îndeobștă Parisul, este
locul tuturor patimilor cari au fra-
destat popoarele. De aici a pornit,
veacul trecut, lupta mare pentru
egalitate... Tot Parisul
te lăsa și cuibul stricăciunilor uni-
versitățile. Socialismul, anarchismul aici
au avut și își au reprezentanții cei
vestiți, după cum și panamisti
și Franței sunt.

Mișcarea din Franța a reprezen-
tatorilor atât de la partide sunt de un
osebit interes nu numai pentru
francezi, dar pentru orii și ce om
Indeobștă pentru naționaliști,
sunt totuși Români, căci cătă
nu nu ne-avem încă eluptate
naționale, datori suntem să
interesăm și să învățăm din fa-
ce prin cari trec în Franța parti-
e și dispută în prezent pu-
rea.

In cel din urmă două ani lupta
dat cu violență mai ales între
publicanii cosmopoliti, aliați cu so-
ciști, și între naționaliștilor puri,
cu antiseminiști și monarchiști.
Decul Dreyfus el însușit n'a fost
dat cu luptă dintre elementele de
sus. Ei osândirea căpitanului
lui, luate în apărare de Ovrel, de
naționaliști și republicanii cosmopoliti,
ost și ea un succes al naționaliștilor,
în numără adăpuți puternici mai ales
armată.

Acum ne vine stire despre un
succes al naționaliștilor. Acum se
adica în Franța alegerile co-
mune, al căror rezultat este sur-
zător și neplăcut pentru aliații
naționaliști și republicanii dela putere;
au suferit adică înfrângere în mai
multe comune. Mai simțitor au su-
ferit înfrângere în Paris, unde până
la majoritatea consilierilor era so-
ciștă, acum însă au reușit 12 na-
ționaliști puri și 8 monarchiști, făță
16 socialisti și tot atâtă republicani
români, urmând a se face balotajul
pe 30 locuri când naționaliștii
era mult să tvingă eara și astfel
formeză majoritatea consiliului
munical. In Alger și Oran d'asemeni
reușit antiseminiști, ei prin alte
mai aliați dela putere au reușit
mai prin abuzuri cari au degenerat
batai sangeroase. Ceea ce do-
vede slabirea elementelor antinațio-
nale și întărirea elementelor națio-
nale.

Faptul acesta în Franța trece
pe un eveniment. Importanța i-se
cunoaște cu atât mai mult, cu cat
da o da Parisul, inima terii și cu
naționaliștii au invins chiar acum,
interval scurt după ce guvernul li-
se la goană, pornind contra lor
ocese peste procese, întemnițând
exilul aproape pe toți capii
carri naționaliste.

Înăsuși presa socialistă și radicală
cunoaște înfrângerea și nu știe
de mult să apeleze la unirea
cele două partide într'u a

resista luptei date de elementele
naționaliste.

La rândul lor, învingătorii în
alegerile comunale își fac iluziunea
că ei vor ieși biruitori și în alegerile
pentru Cameră și Senat, este adeca
îndeobștă sătul, că alegerile comunale
sunt un fel de barometru al senti-
mentului alegătorilor.

Toate aceste nu pot să facă de
cât bună impresie în lumea mare,
satul și îngrijată de isprăvile soci-
aliste, anarchiste și panamiste ale
republicanilor de contrabanda din
Franța. În același timp va crește
și prestigiul terii, foarte șirbit în
anii din urmă, din cauza multelor
tulburări interne și chiar eșecuri
suferite în politica externă.

Ei pe noi naționalitățile, cari
deja simțim vîntul primejdios al
cosmopolitismului cultivat mai ales de
republica franceză, învingerea națio-
nalistilor trebuie să ne îmbucure în-
deosebi. Se dovedește astfel că s'a
sfîrșit cu orgiile cosmopolite, cu
propagarea ideilor pretinse de egali-
tate și frățietate, dar că în realitate
erau negațiunea ori cărei generosi-
tăți și cultivarea celui mai scăblos
materialism.

Eata de ce am ținut să ne ocupăm
la acest loc de învingerile națio-
nalistilor din Franța și să dăm ex-
presie satisfacțiunii ce simțim, vîzînd
înfrângerea elementelor cari mai ales
Franciei au pricinuit pagube și
uciliri.

Casa magnaților eri, în 8 I. c. n.
înainte de ameață, a ținut ședință, în care
și a ales membrul sei în Delegația
engurească.

Ca membri ordinari au fost alesi 20
magnați, iar suplenți 6 însă.

Situatia politică în Austria. Din Viena
se anunță următoarea știre:

In circurile parlamentare vieneze se constată
ca un fapt sigur, că Dr. Rezek, ministru
ceh fără portofoliu, în curînd își va da de-
misia din acest oficiu. Se zice, că la asta l'a
determinat împregurierea, că, la stabilirea
proiectului pentru regularea cheltiei limbii,
într-dînsul și colegii sei ministri s-au pro-
pus serioase deosebiri de vederi.

O altă știre din Viena spune, că vră
20-25 membri ai clubului Cehilor tineri sunt
în contra obstrucției

18.000 emigranți. Statistica ofi-
cială a ministerului de interne ungari
în ultimul seu număr arată, că în luna
Martie au emigrat din statul ungar
18.000 cetățeni, și anume, 11.000 din
Ungaria propriu zisă și 7000 din Co-
așia și Savonia. Cei mai mulți s-au
dus în America, iar o altă parte însem-
nată în România.

Si guvernării totuși umbă sa
maghiarizeze, ridică scoli de stat unde
nu-i nici o nevoie de ele, pe când mi-
zeria îndeamnă tot mai multi cetățeni
să-și părăsească patria!

Misiunea la Berlin a moștenitorului
de tron al Italiei la Berlin n'a fost numai
o vizită de curiozitate, ci ea a fost indeo-
sebi o importantă misiune diplomatică. Se
afirmă anume, că între Italia și Austro-
Ungaria ar exista un pact secret cu privire
la Albania, care — în sensul acestuia —
nu poate fi anexată de nici una dintre na-
țiuni de donă puteri, ci amândouă sunt obligate
a avea status quo. Acum, cu prilejul sărbătorilor
din Berlin, și-a dat învoirea la asta
împărat Germanii. Asta se crede să-
dar că a fost îndeobștă scopul vizitelor la
Berlin a prințului italiano.

de tron al Italiei la Berlin n'a fost numai
o vizită de curiozitate, ci ea a fost indeo-
sebi o importantă misiune diplomatică. Se
afirmă anume, că între Italia și Austro-
Ungaria ar exista un pact secret cu privire
la Albania, care — în sensul acestuia —
nu poate fi anexată de nici una dintre na-
țiuni de donă puteri, ci amândouă sunt obligate
a avea status quo. Acum, cu prilejul sărbătorilor
din Berlin, și-a dat învoirea la asta
împărat Germanii. Asta se crede să-
dar că a fost îndeobștă scopul vizitelor la
Berlin a prințului italiano.

SINODUL ARCHIDIECESAN.

Sedinta VII.

Sibiul, 21 Aprilie. v.

Se deschide la 4 ore p. m.

Comisia organizatoare prin rapor-
torul Dr. I. Mihu raportează asupra propo-
nerii de către P. Cosma, în afacerea rentelor bise-
ricelui din Brașov-Scheiu, primite de la statul
român și propune, că deoarece nu a avut
comisiunea la mână acte oficioase despre
rezolvarea acelei chestiuni, îndruncări
consistorial a să acuare legea actelor aparținătoare
rentelor, a studia afacerea și a veni la proxima
sesiune sinodală cu propunerile concrete în
acest obiect.

Sinodul primește propunerea întocmită.
Același raportor referează asupra cererii
consistorialului de a se promova vicariatul
archiepiscopal Dr. Ilarion Pușcariu la treapta
de Archiereu.

După ce arată, că «facerea instituivă
unui archiepiscop onorabil e subiectul deja primit
sinodul episcopal din 1886, precum și prin
congresul din același an, propune, că Sinc-
dul să consimtă cu promovarea vicariatului
Dr. I. Pușcariu de arhiepiscu și totodată cu
crearea dotației încă cu 1200 coroane,
în total 6000 coroane.

Dep. Dr. E. Cristea consimte cu pro-
punerea comisiei, astăzi însă de bine a
făcut un amandament, că adica să i se dă
și un titlu, care care, cum bună-oară au
episcopii titlul din România și propune,
ca amandament: a i se da titlul de arhiepiscu
reu al Albei-Iuliei. Dep. Dr. E. Roșca vor-
bește contra amandamentului făcut de Dr.
E. Cristea, nefiind Sinodul competent a da
asemenea titluri, cari cad în competența
sinodului episcopal, fiind afacere de canon.

Dep. Dr. Bologa sustine propunerea
dep. Dr. Cristea motivând-o cu serviciile
îndelungate ale arhimandritului și acela-
semenie și deputatul M. Voileanu.

Dep. M. Cirlea face atent sinodul,
că, deși statul organic ne dă drept de a
discuta chestiuni de canoane, nu ne dă
dreptul de a ne pronunța asupra lor, ci
numai a i se promova sinodul episcopal,
care lo poate decide, și fiind că această
afacere de canoane, propune, că Sinodul
ea nu se pronunță asupra ei.

In contra amandamentului mai vorbesc
deputații P. Cosma, N. Găroiu și Dr. P.
Barcianu. Presidiumul dă deslușiri, că întră-
devăr chestiunea titlului care în competență
sinodului episcopal. Punându-se la vot, se
primește aproape unanimă propunerea co-
misiunii.

După primirea acestui concurs, depu-
tatul D. Comșa cere, că această hotărîre să
se notifice și congresului național-bisericesc,
ce se va întruni în toamna anului curent.

Tot comisiunea organizatoare prin
referatul P. Cosma referează asupra im-
banățirii salariilor funcționarilor din gre-
miul consistorial și a profesorilor seminaria-

După ce cetește actul consistorial
arată, că afacerea aceasta a mai fost în
sinodele din anii trecuți și acolo s'a
îndrumat cons. să ceară, că guvernul să ne
pună la dispoziție suma de 10.000 coroane
votată mai înainte bisericilor gr.-or. din
Transilvania, iar acum în anul din urmă
detrasă, arată că Cons. a și făcut re-
prezentări la guvern în această afacere,

dar guvernul la expresa dorință a Majestății
Sale, a rezolvat-o negativ; în urma acesteia
consistorul a asternut actul întreg la Sinod,
sistemasând un adaus personal profesorilor
seminariai Dr. D. P. Barcianu și D. Comșa,
ca cel mai vechi profesor de la seminar,
de căte 400 coroane, vine și propune a nu
se recunoaște adausul personal de 400
coroane la acești doi profesori, ci se în-
drumă conșistorul, ca prin o deputație
la frunte cu metropolitul și la timpul po-
trivit să meargă la guvern și eventual la
Majestatea Sa pentru revocarea conclusului
adus în această afacere.

Dep. V. Onițiu se alătură la această
propunere cu observarea, că să se ia în
considerare și propunerea consistorului de
a se recunoaște adausul personal de căte
400 coroane profesorilor Dr. D. P. Barcianu
și D. Comșa, în vedere serviciilor bune
prestate de acești doi profesori la seminar.

Se începe o discuție mai lungă. Pentru
justă propunere a consistorului acceptată
acum de dep. V. Onițiu, vorbesc N.
Ivan și V. Damian, iar propunerea comi-
siei o sprijinesc deputații: Dr. N.
Ceverde și A. Vlaicu.

Punându-se la vot, propunerea dep.
V. Onițiu întruneste 21 voturi, iar a comi-
siei 22 voturi.

Nu se recunoaște deci adausul personal
al profesorilor sem. Dr. D. P. Barcianu
și D. Comșa cu majoritate de un vot.

Al treilea raportor al comisiunii
organizatoare, L. Simionescu, referează
asupra propunerii făcute de Dr. D. P.
Barcianu de a se face dispoziții trebuie
pentru compunerea unei pragmatice
de serviciu, care să reguleze recrutarea,
înstituirea și avansarea funcționarilor
aplicate în serviciul bis., propune și
Sinodul primește: a se preda consistorul
spre regulare și raportare la sesiunea
proxima.

Același raportor referează asupra
actului cons. în sfârșita regulară patro-
natul bisericei din Sibiul, suburbii Iosefin,
unde se arată, că sfârșit de alegerea
parochului și a învestitorului toate celelalte
afaceri merg în conformitate cu statul
organic și propune a se îndruma din nou
consistorul, ca și alegerea de paroch și în-
vestitor să reguleze în cadrul stat. organic.

După ce prezidiul arată, că aceste
două afaceri nu se pot regula în sensul
stat. org., fiind bis. făcută de o femeie,
prin un act fundațional, întărit de împăratul
de pe atunci și în ceea ce i se dă metropolitului
dreptul de a institui preoți și învestitori
acolo, — Sinodul abandonând propunerea
comisiunii, primește a rămâne statul quo
ante.

Sedinta se ridică la oarele 6 și 1/4,
anunțându-se proxima ședință pe mâine-ză
la 9 a. m.

Ripoter.

UN RESPUNS.

Domnule Redactor!

A două oară vă ocupați deja în pre-
tul d-voastră ziar de neînsemnată mea
persoană, în ceea ce privește deputa-
tul din cercul Lipoveni, la care mandat
candidasem și eu.

Nu contestez dreptul de control al
presei și natural, mă și aşteptasem la co-
mentariu din partea ei; totuși cred că mar-
ginile acestui drept în casul de față se termi-
nă tocmai acolo, unde începeți d-voastră
să ocupe de toată afacerea.

D-voastră nu apreciați, nu comentăți,
ci bănuiti. Astfel eu nici nu mă voi apăra,
pentru că nu am fost atacat, dar — cu
mai multă competență decât d-voastră,
voi răsfrâa bănuiala ce puneti și pe unul
și pe altul și voi protesta în contra igno-
ranței, cu care mă tractați, facând respon-
sabil și pe unul și pe altul pentru faptele
mele.

In prima notiță apărută în ziarul d-voastră, bănuiaș pe d. Voicu Hamsea, directorul meu, că consilul m'a indemnă să primească candidatura.

Acum din cuvintele, cu care introducă scrierea politică a lui Vasile Goldiș, reiese, că l-a lăsat pe d-sa a mă fi indemnă să primească candidatura. Notița dintâi cade, prin urmare, dela sine; dacă m'a indemnă Goldiș, nu m'a indemnă și Hamsea, ori poate vor fi fost vorbiți amândoi la olală să mă indemnă.

Vedeți că de jignitor este pentru mine, a vă ocupa de afacere în forma și modul acesta!

Vă expun deci istoricul casului, ca nu cumva arătăm să mai scoateți pe un al treilea, care apoi eără să fie învinuit și la rindul său să aibă nouă ocazie a se scuza.

Abia devenise cercul nostru vacanță și amicii mei ne-am sfatuit să îmbiem candidatura lui Goldiș și pentru că era bărbatul, al cărui trecut politic îl cunșteam de integră și neclină, și pentru simpatiile ce le avea în cerc și, în fine, pentru că nici odată nu favorabilită situație nu era de a alege fără jertfa materială un Român între un cerc, în care se facuse deja tradiție, că mandatul costă mai puțin 50–60,000 fl. și unde și de altfel elementul românesc e în minoritate. Erau atât de mari interesele noastre de a pune mâna pe mandatul cercului și a-l asigura apoi pentru viitor, și știam atât de bine, că ocazionele mai bune pentru faptul acesta nu se va oferi nici odată, încât am căzut cu toții de acord, că mai mari vor fi folosurile ce pot rezulta din un succes, decât păcatul de a fi desconsiderat solidaritatea națională, în punctul pasivității, bine înțeles, care punct a fost stat de mult controversat în timpul din urmă, chiar și în foia d-voastră.

Dl Goldiș, căruia eu îl scriesem, nu a răspuns la epistola noastră 10 zile. Tacea deoarece d-sale noi am privit o drept refuz al ofertului ce li săcuse. Era abia mai o săptămână până la ziua alegerilor și văzând că răspunsul dela dl Goldiș nu vine, același cerc de amici, nu zice mă-l imbiat, dar m'a rugat, să primească eu candidatura.

Am primit-o, fiindcă primisem și motivele pe care dinșil se sprințau. Am primit-o, pentru că judecam situația politică astfel, că Români în fața alegerilor, generale vor abandonă (cei din Ungaria și Banat mai ales) pasivitatea și voru prepara astfel calea unui bărbat, pe care conferența națională îl va trimite să reprezinte cu un cerc mai mult în parlament. Dacă nu ni-a succed, vina e tot a Românilor; o, să nu crezi, a-le redactor, că a celorla pasivită, ei a celora, cari au dat votul pentru „candidatul oficioș”.

Intr-astea am primit și epistola lui Goldiș, publicată și în numărul 74 al „Tribunei Poporului”, a sosit însă în urmă, după ce noi luasem toate dispozițiile și ea nu a mai putut influența hotărîrea noastră.

Acesta e faptul istoric. Toată responsabilitatea pentru el o iau eu, precum și toată partea de mândrie, mi-a revenit mie, când fără de nici un sprinț și fără de nici

un ban, în contra corupției bănești a adversarului jidanc și a teroarei nemai pomente a autorităților, m'au onorat cu încredereea lor cel 300 de alegători, voturi libere, independente și cinstite.

Nu are rost deci să învinuim în dreapta și în stânga; eu în viață mea, deoarece scurtă încă — nu am lucrat niciodată cu capul altuia. Am primit candidatura la insistența amicilor mei, cu cari m'am identificat și încă odată declar, că primește toată responsabilitatea asupra mea. Loviți d-ci în mine dacă am păcătuit, acest drept îl aveți, dar nu aveți dreptul să mă face inconștient, să mă insulta prin urmare, și să pună fapte de-altele în cărcea unuia și altuia.

Find greu bolnav, regret că nu m'am putut esteinde și în special asupra motivelor, cari ne au determinat, pe mine și pe amicii mei, de a candida.

Cred însă, că și girele de sus pot să dea destulă orientare. Rugându-vă să le dați oportunitatea, sunt

Al d-voastră cu distinsă stima:

Lipova, 6 Maiu 1900.

Sever Boecu.

DIN ROMANIA

Aniversarea nașterii Regelui

La 6 Maiu n. fiind sărbătoarea nașterii M. Sale Regelui, în zorii zilei capitalei a fost înăuntruță prin 21 salve de tun.

La ora 10 și jumătate s'a oficiat un Te-Deum la metropolie de către Iulie-preasfințitul metropolit-primătlosif Gheorghian, încunjurat de înaltul cler.

Au asistat la acest Te-Deum dñii ministri Cantacuzino, Ionel Grădișteanu, General Manu, C. Istrati și general La hovari; generalii Carcalețeanu, Teli, Popescu; birourile corporilor legitimoare, curțile și tribunalele, oficerii superiori ai garnizoanei etc.

După Te-Deum, consiliul de ministri a trimis suveranilor români la Abazia o telegramă de felicitare.

Său mai târziu de asemenea mai multe telegrame de către dif. ritele autoritați și persoane marcante din țară.

La palat registrele au stat deschise toată ziua. S'a inscris o mulțime de persoane.

Orasul a fost păvăzat cu drapeluri naționale.

Visita Tarului.

Toate corporurile de trupe din țară au primit ordin de pregătire în vederea marei reviste militare, ce se va face cu ocazia vizitei Terului Rusiei Nicolae II în țară.

O procesie religioasă.

In ziua de 30 Aprilie se va face o procesie religioasă pentru a se mulțumi lui Dumnezeu în vederea recoltelor promite a fi excelente anul acesta.

FOITA „TRIBUNEI POPORULUI.”

POVESTEA PRIVIGHETOARII.

(După „Înșirăte Margărite”.)

(Continuare.)

Ah! nu copiul meu — zise mama că tușând din cap, — toată lumea se poate schimba, și se va schimba, — o știa bine, — numai dragostea mea pentru voi nu se va schimba în veci. Și de aș ști, că vă faceți petri reci, fără simțire, voi tot copiul meu sunteți, numai să nu lipsiți de lângă mine. Nu vreau să fiu în cer; nu vreau să vă poarte el de grije, ori căt de bine v'ar fi acolo. Nu! eu urăsc cerul tot așa de mult ca și pământul, când el vă ține departe de sinul mamăi. Dar de acum nici pământ, nici cer nu mă va mai despărți de voi. Nu vă lasă mama! Și ea îl imbrățișă cu putere la sinul său.

„Mamă, mamă!” — strigări ei clăindând din ramuri — „de ce patima iubirii

Această procesiune se va face după rugaciunea mai multor credincioșii din capitală adresată verbal I. P. S. Sale Mitropolitul Primat. Programul acestei solemnă serbări, de o importanță religioasă cum nu s'a mai pomenit în timpul nostru, se va publica în curând.

*

De ale episcopului Silvestru.

„România Jună” scrie: „Preașfintia sa ne mai având alătrea de îndeplinit, s'a apucat să se dea de partea celor ce combat naționalismul și antisemitismul.

„Apoi dacă până și fruntași de-a bisericile noastre naționale sunt atât de incurajoate în mrejile cosmopolitismului, cu cine și pentru cine să mai lupte cei care vor să păstreze țără caracterul ei etnic și moral?

„Cu chipul acesta, nu va trece mult și locurile episcopilor le vor ocupa rabinii în această țară!”

Conferența interparlamentară.

Eată programa lucrărilor acestei conferențe, care se va ține la Paris în sala ședințelor Senatului din palatul Luxemburg, la 31 Iulie viitor:

Raportul asupra rezoluției cu Nr. 6 dela conferința din Cristiania.

I) Organisarea „Uniunii Presei” pentru pace și arbitrajul internațional, după propunerea grupului maghiar.

III) Pacienat (drepturile pacii în timp de răsboiu), după proiectul dlui Carolos Descamps, senator.

IV) Numirea membrilor nouilor consiliilor interparlamentare.

V) Hotărîrea locului de reuniune a conferenței a XI-a.

Cât pentru punctul V, bioul român nu speră să realizeze dorința sa, ca conferența viitoare să se țină în București, căci pentru aceasta va trebui învoirea guvernului român, ceea ce nu se speră de-o camată.

Scandal în Reichsrath.

Ei în 8 I. c. n., după o lungă vacanță să se redeschidă parlamentul Austrii, în mijlocul unui mare scandal.

După deschidere, ministrul-president Dr. Körber a rostit o vorbire calmă și împăciuitoare, exprimând speranța, că cel puțin de aci încoace parlamentul va pute să-și urmeze lucrările în liniește și în bună înțelegere și a presintat camerei trei proiecte de legi: 1) Despre regularea raporturilor în chestia limbii la autoritățile din Boemia; 2) Despre înființarea în Boemia a autorităților districuale și 3) Despre regulația raporturilor de limbă la autoritățile din

îți rătăcește mintea? Nu vezi că, la apus cum se întunecă cerul? N'auți acele sogbote înăbușite și nu vezi cum tremură frunzele de pe noi de susflarea vîntului rece, pribegit din depărtatul smur? De zeu ne cheamă: sunt semnele lui a elea pe cer!

„D zeu? ! Voi sunteți ai mei; nu vă las! ” Astfel zise desnădăjduita mamă și și stringea brațele cu putere în jurul creștelor lor, căutând îngrijorată spre apus.

Tunetul începe a bubui acum mai des și mai tare; prin norul negru serpuiu fulgere vîl, vîntul vînia prin crengile arborilor. O intunecime, care îți băga fier în suflet, se lăsă pe pământ. Inima mamăi se bătea ca și cum ar fi voit să sară din piept. „Înțeță-vă bine, dragă mamă; voi sunteți voi și; nu vă lasăți! Ah! cum să vă apăr eu! ” Astfel le striga însășimentata mamă brazilar. Dar norul amenințător e de-asupra lor; fortuna turbează. Mama scapă din brațe creștelor brazilar, și ei se îndoiasă până la pământ sub furia vîjeliei. Frunzele de pe dinșil cad adobrite de grindina deasă. Mama amărită acum își întinde măduile spre brazi, acum și-le frângă. Atunci de odată un trăsnet detinută în vînduh și o lumină vie se aprindă din cer până în pământ, care îngheță inima mamăi, îl luă vederea și-i

amătuș graiul. Picioarele îl slăbiră, și ea căzuș fără simțire. Când se deseteptă, ce înălțătoare priveliște îl Brazil, copiii e se svircăliau în mijlocul flacărilor mistuitoare, îndoindu și ramurile tăciunoase spre fereastră, pe urmă cad în groapa plină de cărbuni și le spuză. Un gând trist îl veni mamăi: să se arunce în foc, să ardă împreună cu dinșil; dar atunci două searătă luminoase es din spuză și se înalță spre cer, întăruind repede ca fulgerul, apoi din ce în ce mai lin, ear în cele din urmă se opresc pe boala cerească și de acolo zimbătoare varsă raze blânde spre fereastră pălatul, unde sta mama uimită.

Se făcuse noapte, și furtuna se liniștește. Mama nu s'a o clipă la îndoială; ese afară și privește cu drag la stele. Dorul ei face o punte tăinică dola dinșa până la cer. Ah! și de departe e cerul și nici un muritor nu poate străbate depărtarea cea mare, numai gândul și dorul iubirii se strecoară prin amețitorul nemărginit. Mama însă nu se mulțumește privindu-și odororile: — vrea să aibă stelutele aproape de dinșă, tot lângă dinșă. Ea pleacă dar afară pe câmp dusă de dorul de a ajunge cumva la stele; urez dealurile și munții, căci ei sunt mai aproape de cer, dar stelele, cu cat îse pă-

Moravia. Motivând și explicând pe rând care din proiectele prezintate, ministrul necontentit a fost întreruptă de hoții și sălături din partea Cehilor. Să pută deci vedea de la începută speranța primului ministru nu va fi lungă durată.

2758 petiționi de tot felul puse la biroul camerei deputaților cehi-tineri, cu un număr de 48 s'au înținut să vorbească.

Cel dintâi a vorbit Dr. Pařák și a propus votarea nominală asupra cădării și trebuie să nu fie adăugate la proiectile prezintate.

Cuvintele din urmă ale lui Pařák, pierdut cu totul în sgomotul teribil, cibului nemțesc îl provocase din galera.

Din toate părțile se auzau sibierii.

Pfui, Cehilor! Afără cu Cehii! Jurăturile din galerie continuau lant, personalul a stat poruncă să se evacueze din galerie; dar cu asta scandalul a devenit mai puternic.

Trădători de patrie! Ingelați porubul! — resuau din galerie și apoi fluerători și alte insolite căutări. Nemții împiedică pe Cehii tineri la vorbirile lor.

Zi de zi 10 fl. jăsuesc de la nemți Cehii — răcinau din alte părți ce poliția și servitorii alunguți din galerie publicul turbulent.

Foarte mulți s'au opus forței și după 10 minute s'au putut golii galerii, dar după asta au început deputații să scandăluță. A intrat în sală deputatul sibierând că un turbat:

In Praga Cehii umplu galeria cu bulenii miserabili, pe când aici voie porului se manifestază!

In fine președintul din nou a deschis ședința suspendată, dar acum scandalul a reînceput socialisti-creștini, care săbienăză adresa Cehilor:

Ticăloș! și bicheri! cari fură în parlamentul și împiedică lucrarea de oraș!

Si scandalul urmează mai degrabă acest chip, fără ca președintul să poată stabili liniste, căci Cehii nu rămână doar într-o adresa adverză. Scandalul, ivit chiar în prima seara Reichsrathului, a produs mare depreșire în cercurile guvernamentale. — După informația „Neue Freie Presse”, președintele generală e, că legea obstrucției și a înțelegerii parlamentare numai prin dușmanii Reichsrathului se mai poate.

Mă ură aceasta însă numai după cheierea desbatătorilor în Delegații și urzește să urzește, fiind chiar în ajunul înălțării Delegaților, ce se va face sămbătoarea în Budapestă.

Răsboiul buro-eng

Stirile despre despresurarea Kingului și despre prinderea a Burii de sub comanda lui Len sunt desmitite.

rea mamăi că se apropie de ele, că se îndepărtează mai mult. Un vultur cutesă vreodată să-și îndrepte shorul îndrăsnet spre înaltele drumuri ale cerului. Numai mama își închipuia, că va pute să cumvea pe calea piezișă, pe unde din umbă soarele și luna cu stelele. Dar și el e dat omului să-și ducă trupul deparțul, din care a fost facut: acolo, să lumea aceea atât de senină și de cenușă numai sufletele curate, desfăcute de materie, pot ajunge vreodată. Mama nu se gândește la aceasta, nu vrea să gândească la nimic decât la cele două de pe cer, care luciau mai viu decât stelele ce acum erau semnatate cu multă cerul. Ea aleargă și la deșert, vale tot privind stelele și plângând, și se uscăse pe unde cădeau lacrimile atât erau de arzătoare.

In sfîrșit, ne mai putând umbrele ostenită, se aşeză lângă o fantană și cori cu apă rece buzele ei arse. Dar ea vede în apa fantanei stelele domino. Un gând își deșteptă în minte: „Deșteptă eu ajunge până la ei, jalinicul meu va ajunge la dinșii și vor veni eărăi la lor”. Astfel își zise ea și, lăudând

După cum bănuiam, gloria aceasta englezilor era numai unul din sive cu care Englezii cauta să-și înțeleagă și mai alături — joc de să. Tot atât de puțin este adevarat Roberts înaintează iute de tot Transvaal și că Botha ar bate în spate. Din contra: Englezii n-au în nici un loc pe Burii, având destul minte să nu primească de căt în poziții unde pot să se apere mai ușor cu Englezii, cel puțin încă odată mai numerosă ca Burii.

Este telegrama mai nouă:

LONDRA, 8 Maiu. Botha își retrage spre Nord, la rîul Vaal și între mii (hotarul Transvaalului). Orașul adăpost a fost ocupat fără ca Burii să spere. Orașul acesta este la jumătatea drumului până la Kronstadt. Preșul Steyn este încă tot în Kronstadt.

Bruxelles, 8 Maiu. Cuvintele despre predecurgăriile lui Krüger și a Burilor sunt inventante. Din contra, Burii sunt de insuflații și ei speră mult că la Vaal vor fiinea pieptă bărbătește lui Roberts.

Londra, 8 Maiu. „Times“ primește Mafeking și stirea, că Burii bombardă orașul ear tifosul zeci de reu pe locuitorii și soldații enemii.

Literatură „enciclopedistă“.

Când și-a mărturisit falimentul politic, „Dona“ a măngăiat pe cetitorii cu un lumen literar, un fel de publicație, în scoaterea în piață a spanacului unor iți tinere, cari în lipsă de altă ocupație serioasă, c mit poesi și tot felul de.

Am urmărit cu deosebită atenție „tricătă literară“, și am constatat că din punct de vedere al sonorităților ce publică, sta mai prejos decât „Enciclopedia“ cu Berne Detri și meiu armăsarul, ear din punct de vedere al formei, pare a face concurență umoristică.

Am constatat mai sus de toate, că și de sub epitetul veteranului Trif au stat un sufix nou.

Astfel, în numărul festiv de Paști, Astă și Scurtu, scria: „povestie“ în loc de „din poveste“, ear în numărul mai sus citesc frasa: „Liniste plutește jur și ca un fluid caldior!“

Pe cîsăpodul acesta s-ar putea zice că iasa rima — frumusețe, tăricie, altă și așa mai departe, tot cuvinte și din cari rezultă că el ce vor să facă „lumina“ sibiiană literatură, nu știi ro-

mai, desmierdă înceț făță apei și astfel descăntă:

Căte stele sunt pe cer,
Până în zină toate per,
Numai două-s statătoare,
Până răsărit de soare,
Să îngăna dorul meu...
Coborâră Dumnezeul
Stelioare, blânde stele,
Ochișori înimi mele!
Pe pămînt voi văzî închis,
Să în ceruri văzî deochis,
Să priviști la dorul meu...
Coborâră Dumnezeu!
Bine va fi vouă, bine
În cel raiu cu vîi lumine,
Dar nici raiul nu e în
Ca și mamei dulce sin.
Ah, copil! la sinul meu
Coborâră Dumnezeu!“

I. Maniu.

(Va urma)

Năș fi luat însă, îcu toate acestea, condeul, să arăt comediiile ce scriu zelosi literari. Dar citesc în numărul mai recent al „Tribunel Literare“ următoarele:

„Ca publicul român să fie pe deplin orientat și informat despre valoarea „Enciclopédie române“, și despre trebuința de a o abona, credem a fi bine a nu ne mărgini numai o recomandă, ci să împărtășim dintr-o articol cu conținut istoric național, de un extraordinar preț și interes. Nu se poate, ca un Român cu mintea și inima la locul său, să nu dorescă a cunoaște trecutul neamului său și a bărbătilor, cari au contribuit să ajungem la starea la care am ajuns. Si dacă totuși s-ar găsi încă ocazie că un rădecit...“ etc.

Prin urmare, noi, cel ce arătăm studiile din „Enciclopédie“, am fi Români să minte și inima, rădecit...“

În fața acestor aproficie, ne simțim indemnăta să luăm condeul și să dovedim, că cel care laudă „Enciclopédie“ companiei Diaconovich-Moga et Trif și respinge critica obiectivă, fac aceasta pentru că ei însăși sunt minori intelectuali — în ce privește literatură.

Ascultați frase:

„La Evreii vechi era datină a purtări vestimente unul peste altul...“

Oare alte popoare noartă vestimentele — alătura unul de altul?

Mal de departe:

„Când au răstignit pe Măntuitorul nostru Isus Christos, soldații au aruncat sortii asupra cămeșel Măntuitorului că a cul dintre ei să fie, pentru că n'au voit să o bucațăreasă...“ a presentat cămeșa Măntuitorului Isus cetăței Trier, de unde era de naștere... (Cămașa?).

În altă parte:

„...i a băut în aer o curioasă surtură a strelor...“

Sub titlul „Pavaj de iarbă“ vorbeste apoi de „sfoară de fier“.

Găsim apoi: „zdrențe de zăpadă“, „Un iușiet al iubitei“, pentru că, vedeați dă voastră, poetul acestia au iubit cu două suflete.

Si așa mai departe...

Ce-i asta? Literatură?

Tintă.

Dela „Enciclopedia-Română“ cetire.

— UNA LA ZI —

„Catastase — parte mijlocie a unei opere dramatice, care adăuga nodul întrigelor.“

NOTĂ. Ce zice autorul „Teoriu dramatic“ — di Dr. Blaga la această superbă definiție românească?

Noutăți

Arad, 9 Maiu 1900.

Majestatea Sa acasă. Luni, la ora 1 și 20 minute după amiază, Majestatea Sa Monarhul nostru a sosit din Berlin la Viena. În gară a fost întâmpinat de un public numeros și ales, care i-a făcut mari ovăzuri. Dela gară Monarchul a plecat de a dreptul la Schönbrunn. De aci va pleca la Buda pestă, unde va sosi Vineri, în 10 l. c. n. B.

Parastase. Duminica trecută, fiind și sărbătoarea Sfântului George, în biserică română gr. catolică din Sibiu s'a celebrat parastas pentru putinul istoric și politician român George Barbu; ear în biserică din Arad un parastas în amintirea mare lui dascăl român George Lazar, născut și înmormântat în acea comună.

Noul comandant al garnizoanei din Arad, generalul Vincentiu Lehmann, zilele trecute a intrat în noua sa funcție. Eri înainte de amiază, noul comandant a făcut vizitele obiceiuite pe la șefii autorităților din oraș.

Governal cere liste electorale. Foile maghiare anunță, că ministru-predintă este ministrul de interne, Coloman Szell și provocaț pe toți șefii centrelor comităților, pe primari și pe viceprimari, că să-l facă neamănărat raport asupra rezultatelor compunerii listelor electorale. Din astă deosebită s'ar deduce, că noile alegeri distale se vor face încă în decursul anului curent.

Concertul de la Caransebeș. Ni se scriu următoarele: Concertul Reuniunii române de cântări și muzică din Caransebeș, precedat de piesa teatrală „Trei doctori“, comedie într-un act, localizată din limbă germană de Virginia A. Vlaicu, a avut loc în 1 Maiu sara. La această petrecere, distinsă prin prezența P. C. S. Dononului archimandrit Filaret Musta, au luat parte aproape toți deputați sinodali și un distins și numeros public din loc și giur. De față au fost și cățăva fruntași săteni, între care deosebită atenționă s'a bucurat ecnomul Vasile Marcu din Ferendia, un bărbat cu iumătate caldă pentru așezările noastre bisericesti. Piesa teatrală a fost bine jucată. Atât dominoarele V. Tărziu, A. Roman și A. Popoviciu, cât și domnii și-au interpretat rolurile lor spre multă încredere publicului, care neîntrerupt aplauda. Cu deosebit succese au jucat în rolurile lor comice din D. Părvulescu și G. Bona.

Concertul a avut 5 puncte. Două, și anume, puțul 2: Arie din opera „Traviata“ de Verdi, și punctul 3: Arie din „Lucia de Donizetti“, au fost executate de dominoarele Onițiu, ficele domnului A. Onițiu, jude la tribunalul din Seghedin și deputat sinodal. Aceste două piese, cântate de dominoarea Anița Onițiu și acompaniate la pian de dominoarea Marița Onițiu, au încântat publicul nostru, care arătă ori are ocazia să asculta artiste de veloarea dominoarelor Onițiu. Dominoarea Anița ne-a delectat cu piesele cântate, piese artistice, căci era o putere de prima forță, deoarece se sunt eminamente piese de coloratură. Domnisa posedă o voce de soprano de un lăpuș argintiu, și știi să folosească vocea într-un mod măestrat în părțile coloraturi, ne-a convins, că a facut studii serioase în părțile coloraturi, ne-a convins, că a făcut studii serioase în arta cântării. Dominoarele Onițiu au susținut nesigură aplauze. Recibierile au entuziasmat publicul cu o romântă și o doină foarte frumoase. Pentru binevoitoarea lor concurs, dominoarele Onițiu au fost surprinse cu două buchete mari de flori naturale din partea Reuniunii noastre.

Celelalte piese „Hora nouă“, cor de N. Stelu, „Lugojana“ cor mixt de Vidu și „Inn Regi“, cor mixt de Musicescu, au fost cântate bine și dovedesc, că Revivența noastră face progrese. Ostenelile coriștilor și coristelor au fost respălitate cu aplauzele vîlă ale ascultătorilor.

După concert a urmat un vesel joc, care a tînuit până în zori de zi.

Indeoasebi nău rămas tuturor imprimate în memorie prestaționile artistice ale dominoarelor Onițiu.

Bine informat „Arad és Vidék“, pretins totdeauna bine informat despre cele ce se petrec în sinul bisericilor române, zice, că după ce dl Hamseva va fi dinționat din directoratul Seminarului, în localul lui va fi numit dl protosincel Pap. „Aceasta ca reșeplată pentru că a renunțat la candidatura la vicariat în favorul lui Mangra.“

Bine a mai nimerit-o!

Advocat nou. Se anunță din Brașov, că dl Dr. Nicolae Mănoiu, candidat de avocat acolo, a făcut în 5 Maiu n. înaintea tablei reg. din Murăș Osorhei censura de avocat cu succes foarte bun.

Voluntari din România pentru Transilvania. În București, serie „Apăr. Naț.“, a constituit un secretariat, care propaga printre tineri români ideea de a se juca ca voluntari în armata bișieră. Capul acestei înreprinderi este un domn M. Korola și sediul secretariatului se află în strada Măcelari Nr. 15. Fiecare voluntar primește 300 lei pentru drum. Său tinerisă până să aibă 100 de însăși. Prima expediție se va face negreșit până la sfîrșitul lunii curent.

Nouă pușcă cu repetiție. De curând și prin bărbății speciații s'a constatat bună și practică arma cu repetiție, inventată de căpitânul italien Cei-Rivotti, care de cînd lucrează la noua inventie, însărcinat la astă chier din partea guvernului de residență. Său făcut probe cu noua pușcă înaintea unei comisiuni militare la Brescia. Are greutatea și lungimea ca și carabinele cavaleriei italiene și se poate tragă cu ea 300 impunător pe minută. Se zice, că nouă pușcă va fi arma viitorului.

Perderile Englezilor. Nu-i armata lui Roberts aşa de înfricoșătă, cum s'ar crede. „Cape Times“, foaia oficială a guvernatorului englez din Capland, publică date vîmitoare despre perderile de brațe engleze în timp de 7 luni, de cînd se răsboiește cu Burii. Datele sunt de astfel, că nici nu le-ai crede omul, dacă ele n'ar fi publicate chiar într-o foaie oficială engleză. Statistica de mai jos arată anume numai perderile Englezilor până la jumătatea lunii Februarie. Este că: Numărul prietenilor: 8000; morți în urma boalelor: 4000; căzuți în lupte: 14 450; răniți: 43 350. De tot: 64 900 oameni. Numita foaie observă însă, că la acest număr oribil mai sunt încă a se adăuga și perderile de la Koodoorand și și Ronivaldsdrift, unde au cîsăt peste tot 5700 de oameni. Astfel perdearea totală a Englezilor — după datele numitei foi engleze — este de 70 600 soldați.

Un poies erat, Hugo Badalici, fost profesor la Zagreb și mai înainte la Flume, a reșopat zilele trecute în capitala Croației, în vîrstă de 49 ani.

Nuntă în familia regală grecească. Regele George al Greciei a trimis din Corfu următoarea telegramă ministrului-president grec Theotoki: Marele duce George Michailici s'a logodit cu principesa Maria a Greciei. Această căsătorie s'a planuit încă în anul 1898. Cununia va fi în cursul verii anului curent.

Nou president al Academiei sârbe, în locul reșopatului exregent Ioan Ristić, a fost numit de regele sârbesc — generalul Ioan Mișcovici, cunoscut în Sârbia ca bun istoric.

Primejdia Vezavalui. Cu data de 8 l. c. se telegrafează din Neapol, că erapțiunea Vezavalui amenință cu primejdie mare. Impreguierea se teme de o mare catastrofă.

Ciorna. „Wien-er Zeitung“ publică o ordonanță a ministrilor austriaci de interne, din comerț și de finanțe, prin care, din pricina casurilor de ciumă ivite în Port-Said, se interzice importul și transportarea unor articluri ce vin din Egipt.

Un oraș în flacări. Din Lemberg se telegrafează, că în orașul Ternov eră se arduse și a isbuțuit un foc ingrozitor. Până la trimiterea stirei, edificiile din șase străzi erau prefaute în cenușă. Pe langă tot ajutorul venit din loc și din impreguiere, focul nu s'a putut localiza.

Americanii la expoziția din Paris. Se anunță din New-York, că anul acesta Americul pleacă în număr așa de mare în Europa, că abia ajung năile pentru marea comunicație. Pe trei luni înainte sunt deja cuprinse locurile din vapoare. Să toate astăzile păcătoase expoziția universală dela Paris.

ULTIME STIRI.

Deschiderea Delegațiunilor.

Budapestă, 9 Maiu. Ministrul de externe contele Gohawski și ministerul comun de finanțe Kállay sosesc mâine, Joi, la Budapesta, pentru că să ia parte la ședințele Delegațiunilor, cari se deschid Sâmbătă, în 12 l. c.

Tulburări studentești în Viena.

Viena, 8 Maiu. Ază la universitatea vieneză s'au petrecut mari tulburări între universitarii socialisti-creștini și naționali-germani, cari s'au încazerat și s'au bătut strajnic. A intervenit și poliția, care a curmat tulburările.

ULTIM CUVENT.

Când Michel Angele văzu pentru prima-oară pe filul pictorului Francia, care era foarte frumos, li zise:

— Tatăl tău stie să facă mai frumoase chipuri viețuitoare de căt chipuri zugrăvite.

Editor: Aurel Popovici-Barcisanu. Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

In atenția domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la scoalele poporale, că Inaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică cu datul de 26 Martie 1900 Nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru scoalele poporale întocmită pe baza planului ministerial de învățămînt, carte prima pentru clasele III. și IV., de Vasile Goldiș, profes. gimnas.”

In legătura cu aceasta anunțăm pe domnii învățători, că tot mai acum aștept de sub tipar și parte a doua din Geografia dumită Vasile Goldiș.

Ambele părți se pot procura de la Librăria editoare Ciureu în Brașov, precum și de la toate librăriile din patrie.

Din „Noua Revistă Română”, a cărei prospect și apel l-am dat, după cum am înregistrat deja și sunmarul celor două numere dinaintea, a apărut numărul 4, cu următorul cu prins bogat:

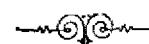
Cronica politică: Stavri Predescu: Partidele noastre politice. — Sp. Haret, St. Hepites, E. A. Pangrati, D. Emmanuel, N. Coculeanu, C. Micleșcu, D. Mircea, D. Bungățianu, G. Tzitzica, M. Ianculescu: Proiect de lege pentru introducerea calendarului apusean drept calendar el statului în viață civilă. (Memoriu justificativ) — Etografie: Gustav Weigand: România din Serbia și din Bulgaria apuseană. — Literatură: G. Coșbuc, Elementele literaturii populare. — D. Teleor: Anton Pann (schita).

Pedagogie: N. Vaschide: Introducere a înstudierii aplicațiunilor pedagogice ale cercetărilor psihologiei experimentale. — Mișca-

rea literară și științifică: Ioan Slavici: Vatra din Slătiva. — Ateneul din Bacău. — Calendarul Poporului. — Imaginea și felurile ei la copil (conferință ținută la școală normală de institutoare din Iași).

Suplimentul I: Din Bucovina. — Suplimentul și I. gea învățămîntului secundar, de N. Em. Teohari, directorul gimnasiului săraciște. — Poșta Zosin: Duleț și amare, poesie. — N. Vaschide și Van Melek: O nouă ipoteză asupra naturii condițiunilor fizice ale odoratului. — Notițe bibliografice.

Suplimentul II: Ca la noi la nimeni... De Sfântul Ilie, de Victor Bogdăneșu. — Iubire (poesie), de Ivan Petrović — În închisoare, de Iancu Horia. — Serioare (poesi), de Nirvan. — Caleatoria din nunță, de Spiru S. Hasnaș. — Tristețe, Lebăda (poesi), de D. Kart. — Discursul unui ambasador chinez. — Ateneul român.

Bibliografie. Aici s-a scris și s-a trimis venitările două cărțicela: Micul Legendar, ilustrat cu icoane pentru școală primărie, de Ioan Tudoraru. Învățător Petru Șimion al III-lea. Eiția VI. Prețul: 60 bani (fieri). Se poate procura dela autor în B. Lippa — „Povestiri și anecdote poporale”, de Dumitru Dogariu, în dirig. la școală element capitală din Satulung. Brosura aceasta e Nr. 10. Din literatura populară, edată de Tipografia „Aurora” A. Todorescu în Ghirla. Prețul 20 fieri și se poate precura dela numita tipografie.

Din „Biblioteca Noastră”, ridată cu multă pricopie și îngrijire de dl Enecu Hodoș, profesor la institutul preparatoriu din Caransebeș, au mai apărut de curând

și ni s-au trimis următoarele broșurele: Nr. 29. „Balade poporale”, opt la număr, alese din poesie marcelu nostru V. Alexandri;

Nr. 30. „Cocoara”, „Cupa cu șapte iezi”, două piese teatrale pentru copii, de N. Băiș;

Nr. 31. „Două Novele”, de I. Slavici și A. Vlahuță.

Ca și cele de până acum, toate trei aceste din urmă broșurele ale Bibliotecii Noastre din Caransebeș — și ea tehnica, și ca cuprins sunt niște lucrări minunate, plăute și folositoare pentru orii și care om cu carte, îndeosebi însă pentru școlarii noștri înainte. Ar fi un păcat să lipsească din casa fiecărui cărturar cu familie, dor și virtos din biblioteca noastră.

Fiecare exemplar se vinde cu 14 cr. (28 fl.) și se poate procura dela directorul numitel bibliotecii, E. Hodoș la Caransebeș.

